

Ο γλυπτικός χώρος του Isamu Noguchi»(29/12/2010)

Δ. Κωστελέτος, αρχιτέκτων

Περίληψη εισηγήσεως

«Περιπλανιέμαι σε ένα κόσμο που
μικραίνει με ταχείς ρυθμούς»

Ο Isamu Noguchi διαισθάνθηκε ότι έπρεπε να εκφραστεί σε μία γλώσσα γλυπτικής που να ανταποκρίνεται σε αυτό το μίκρεμα του κόσμου που μας ενώνει παρότι διαφορετικοί και συνήθως δεν μας χωρά.

Πιστός στο αίτημα των καλλιτεχνικών πρωτοποριών του μοντερνισμού αναζητά με την τέχνη του την ενδότερη αλήθεια των όντων, αλήθεια που είναι κρυμμένη και πρέπει να αναδυθεί στην πορεία για αυτονόμηση της καλλιτεχνικής φόρμας.

Η επαφή του με το «όραμα απλότητας» του Brancusi τον έφερε κοντά στην αναζήτηση της «ιδέας των πραγμάτων» μέσω μορφών που ανασύρονται με αίσθημα «σεβασμού» της ύλης.

Η ευαισθησία του τον οδηγεί σε προσπάθεια συγκερασμού της ορθολογικής διατύπωσης με τη χειρονομιακή ελευθεριότητα που προσιδιάζει στην καλλιγραφία της Ανατολής.

Αποκτά αυτή την ιδιαίτερη επαφή «επί της ουσίας» που εξασφάλισε το μοντέρνο των πρωτοποριών με τους πολιτισμούς του παρελθόντος. Αναζητά επίσης τον ιδιαίτερο οργανικό αρχιτεκτονικό χώρο υποδοχής κάθε φόρμας και τη μεταξύ τους συνομιλία.

Τον ενδιαφέρει αυτό το «είναι της ύλης» στην πολλαπλή δομή της. Τα γλυπτά και τα σχέδια του συνιστούν μορφοποιημένες σκέψεις.

Προσπαθεί να μεταφέρει στο έργο του αυτό το αίσθημα «κενότητας» που για τον στοχασμό του ZEN συγκροτεί το ύστατο θεμέλιο των πραγμάτων. Με άλλα λόγια τονίζει τη σημασία της ενεργού παρουσίας του «άμορφου» όπως είναι ο αέρας στο γλυπτό του «Ορφέας» (1958), που περνά και αντηχεί μέσα από τις σχισμές και τις οπές του μορφοποιημένου σώματος του έργου. Από την ίδια παράδοση ανασύρει και την συνδέει με την γλυπτική του, με προδρομικό αλήθεια τρόπο, την ιερότητα του καθημερινού.

Στα τελευταία έργα του, για παράδειγμα «νεαρό βουνό» (1970), διακρίνω ακόμη την στροφή της γλυπτικής του σε δύο ιδιαίτερα ενδιαφέρουσες ιδέες. Η συγκρότηση του γλυπτού ως αποσπασματικού – θραυσματικού όλου καθώς και ως απτικής σχέσης βασισμένη στην ανάδειξη και επεξεργασία της υφής του υλικού, κερδίζουν έδαφος στο ρεπερτόριό του και προσδίδουν στα έργα του έντονη πνευματικότητα.